

Sygn. akt I NSW 5905/20

POSTANOWIENIE

Dnia 31 lipca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Wiak (przewodniczący)

SSN Leszek Bosek

SSN Tomasz Demendecki (sprawozdawca)

w sprawie z protestu wyborczego A. R. i innych
przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej,
przy udziale Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej i Prokuratora
Generalnego
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 31 lipca 2020 r.,

pozostawia protesty bez dalszego biegu.

UZASADNIENIE

Pan A. R. , Pani A. B. , Pan P. B. , Pan M. S. pismem z dnia 27 lipca 2020 r. (data stempla pocztowego), wnieśli protest przeciwko wyborowi A. D. na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. W proteście zarzucili między innymi „brak równej ochrony kontrwywiadowczej kandydatów” oraz „naruszenia tajności głosowania”.

W konkluzji wnieśli o stwierdzenie nieważności wyborów przeprowadzonych w dniach 28 czerwca 2020 r. i 12 lipca 2020 r. oraz nieważności wyboru A. D. na Prezydenta RP.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Zgodnie z art. 129 ust. 2 Konstytucji RP wyborcy (a także pełnomocnikowi Komitetu Wyborczego), przysługuje prawo zgłoszenia do Sądu Najwyższego protestu przeciwko ważności wyboru Prezydenta RP.

Zasady i tryb organizacji wyborów Prezydenta RP w związku z ogłoszonym stanem epidemii na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej reguluje ustawa z dnia 2 czerwca 2020 r. o szczególnych zasadach organizacji wyborów powszechnych na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych w 2020 r. z możliwością głosowania korespondencyjnego (Dz.U. 2020, poz. 979; dalej: u.wyb.2020). Zgodnie z art. 1 ust. 2 u.wyb.2020 w zakresie nieuregulowanym w ww. ustawie stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (t.j. Dz.U. 2019, poz. 684 ze zm.; dalej: k.wyb.).

Jak wynika z art. 321 §1 k.wyb. w zw. z art. 15 ust. 2 u.wyb.2020, protest przeciwko wyborowi Prezydenta RP wnosi się na piśmie do Sądu Najwyższego nie później niż w ciągu 3 dni od dnia podania wyniku wyborów do publicznej wiadomości przez Państwową Komisję Wyborczą. W odniesieniu do wyborcy przebywającego za granicą lub na polskim statku morskim, termin uważa się za dochowany, jeżeli protest został złożony we wskazanym czasie odpowiednio właściwemu terytorialnie konsulowi lub kapitanowi statku (art. 321 § 2 k.wyb. w zw. z art. 1 ust. 2 u.wyb.2020).

Państwowa Komisja Wyborcza wyniki wyborów ogłosiła w dniu 13 lipca 2020 r. (Dz.U. 2020, poz. 1238), w związku z czym ostateczny termin do wniesienia protestu wyborczego upłynął w dniu 16 lipca 2020 r.

Tym samym, protest przeciwko wyborowi Prezydenta RP przesłany do Sądu Najwyższego lub złożony konsulowi w dniu 17 lipca 2020 r. oraz po tej dacie nie spełnia warunków ustawowych i uznany musi zostać za złożony po terminie.

Protest taki nie spełnia warunków określonych w art. 321 k.wyb. i zgodnie z art. 322 § 1 k.wyb. Sąd Najwyższy pozostawia taki protest bez dalszego biegu.

Odnosząc się do podniesionego na wstępie protestu zarzutu skarżących przeprowadzenia wyborów w sposób niekonstytucyjny wskazać należy, że zarzuty dotyczące konstytucyjności przyjętych unormowań ustawowych nie mogą stanowić podstawy protestu wyborczego. Jak już wielokrotnie wskazywał Sąd Najwyższy, krytyka rozwiązań ustawowych odnoszących się do sposobu organizacji wyborów

czy przeprowadzenia głosowania i formułowanie związanych z tym zarzutów niekonstytucyjności wykracza poza przedmiot i granice protestu wyborczego, co czyni go niedopuszczalnym. Kontrola zgodności ustaw z Konstytucją dokonywana jest bowiem w zupełnie innym postępowaniu, przed Trybunałem Konstytucyjnym (zob. postanowienia SN z dnia: 6 listopada 2019 r., I NSW 126/19; 28 listopada 2019 r., I NSW 127/19). Zarzut niekonstytucyjności danej ustawy nie może być zatem zaliczony do któregośkolwiek z możliwych do podniesienia uchybień, określonych w zamkniętym katalogu wyznaczonym treścią art. 82 § 1 pkt 1 i 2 k.wyb.

Odnosnie natomiast zarzutu dotyczącego naruszenia art. 128 ust. 2 Konstytucji RP w zakresie wyznaczenia terminu zarządzenia wyborów, zarzut ten nie mieści się w kryteriach wymienionych we wskazanych wyżej przepisach, a zatem nie może stanowić podstawy do skutecznego wniesienia protestu wyborczego. Zarzut ten nie dotyczy bowiem ani przestępstwa przeciwko wyborom, ani naruszenia przepisów dotyczących przebiegu głosowania, ani ustalenia wyników głosowania, ani ustalania wyniku wyborów, lecz jest opinią wnoszących protest w zakresie konieczności przeprowadzenia wyborów Prezydenta RP w stanie epidemii oraz związanej z tym konieczności zmiany zasad, na jakich zostały one przeprowadzone. Zgodnie z art. 15 ust. 1 u.wyb.2020 w postanowieniu o zarządzeniu wyborów Marszałek Sejmu po zasięgnięciu opinii Państwowej Komisji Wyborczej, miał obowiązek określenia dni, w których upływały terminy wykonania czynności wyborczych przewidzianych w ustawie z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy i ustawie, mając na względzie termin wyborów ustalony w postanowieniu. Ustawa przewidywała przy tym, że terminów wykonania czynności wyborczych wskazanych k.wyb. nie stosuje się. Z powyższego wynika zatem, że postanowienie o zarządzeniu wyborów, w tym wyznaczenie jego terminu, wydane zostało na mocy obowiązującej ustawy. Niedopuszczalne jest natomiast kwestionowanie regulacji ustawowych w trybie protestu wyborczego. W kwestii tej stanowisko może zająć wyłącznie Trybunał Konstytucyjny.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy, na podstawie art. 322 § 1 k. wyb., orzekł jak w sentencji postanowienia.

